

Παγκόσμια Εταιρεία
Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης
Ελληνικός Κλάδος

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό
Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής
Νευροεπιστημών και Ιατρικής Ακρίβειας
"Κόστας Στεφανής"

ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών

Ε.Π.Α.Ψ.Υ.
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Το δικαίωμα στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση: Σύγχρονες διεθνείς πρακτικές

5 & 6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Ώρα έναρξης: 09:00
Αμφιθέατρο του ΕΠΙΨΥ
Σωρανού Εφεσίου 2, Παπάγου

Με την υποστήριξη

- Ομοσπονδία Φορέων
Ψυχοκοινωνικής
Αποκατάστασης και
Ψυχικής Υγείας «ΑΡΓΩ»
- Πανελλήνιας
Ομοσπονδίας Συλλόγων
Οργανώσεων για την
Ψυχική Υγεία (ΠΟΣΟΨΥ)
- Ελληνική Ψυχιατρική
Εταιρεία(ΕΨΕ)
- Πανελλήνια Ομοσπονδία
των Κοι.Σ.Π.Ε. (ΠΟΚοιΣΠΕ)

Περισσότερες πληροφορίες - δηλώσεις εγγραφής:
wapr2019gr@gmail.com

Κόστος συμμετοχής:

Επαγγελματίες 50€, Φοιτητές 30€,
Λήπτες υπηρεσιών και φροντιστές/συγγενείς Δωρεάν

Περιλαμβάνει:

Παρακολούθηση συνεδρίου και εργαστηρίων
(κόστος συμμετοχής: 10€/εργαστήριο),
βεβαίωση παρακολούθησης,
διαλείμματα καφέ και ελαφρύ γεύμα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τρίτη 5 Νοεμβρίου 2019

09.00 – 09.30 **ΕΓΓΡΑΦΕΣ**

09.30 – 10.00 **Χαιρετισμοί**

- Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία
- Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, Αιγινήτειο Νοσοκομείο
- ΕΠΨΥ
- ΕΠΑΨΥ

10.00 – 10.30

Εισαγωγική Ομιλία

Προεδρείο: **Χαράλαμπος Παπαγεωργίου**

«Ψυχικά ασθενής, Οικογένεια και Κοινωνικό Στίγμα: Σύγχρονες Προκλήσεις για την Ψυχιατρική και την κοινωνία»

Μαρίνα Οικονόμου

10.30-11.00

Κεντρική Ομιλία

Προεδρείο: **Μιχάλης Μαδιανός**

«Αναγκαστικές θεραπείες, ψυχιατρική φροντίδα και ανθρώπινα δικαιώματα: Ένα θέμα κεντρικής σημασίας». «Coercion, psychiatric care and human rights. A critical issue»

Gabriele Rocca

11.00 – 12.00

Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση: Σύγχρονες Διεθνείς Πρακτικές

Προεδρείο και Σχολιασμός: **Β. Μαυρέας, Σ. Στυλιανίδης**

Peer Support Work (Ομότιμοι θεραπευτές, παραδείγματα εκπαίδευσης και εφαρμογής από τη Νορβηγία).

Audun Pedersen

Recovery Model and Psychosocial Rehabilitation (Μοντέλο Ανάκαμψης και Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση).

Marit Borg

12.00 – 12.30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ- ΚΑΦΕΣ

WORLD
ASSOCIATION
FOR PSYCHOSOCIAL
REHABILITATION
Greek Branch

12.30 – 14.00

Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση: Από το πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση

Προεδρείο: **Μ. Οικονόμου, Α. Πάλλη**

Συζητήτρια: **Α. Νομίδου**

Πρώιμες vs. Όψιμες παρεμβάσεις στην ψύχωση.

Νίκος Στεφανής

Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση: Χθες και σήμερα.

Μιχάλης Μαδιανός

Οικοδομώντας ένα νέο παράδειγμα στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση: παραδείγματα καλής πρακτικής από την Ελλάδα.

Στέλιος Στυλιανίδης

Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση: Προβληματισμοί και προοπτικές.

Δημήτρης Πλουμπίδης

Αξιολόγηση της αναπηρίας, των αναγκών και της ποιότητας ζωής των ασθενών με ψυχιατρικές διαταραχές.

Βένος Μαυρέας

14.00 – 14.30

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ- ΕΛΑΦΡΥ ΓΕΥΜΑ

14.30 – 15.45

Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση: Σύγχρονες προκλήσεις

Προεδρείο και Συζήτηση: **Μ. Θεοδωρουλάκης, Μ. Λάβδας**

Μετακινούμενοι πληθυσμοί και Ψυχική Υγεία.

Νίκος Γκιωνάκης

Ανθρώπινα Δικαιώματα και οικογένειες.

Κατερίνα Νομίδου

Σύλλογοι ληπτών και οικογενειών στον τομέα της ψυχικής υγείας: Όχι πια απλοί θεατές.

Παναγιώτης Χονδρός

Επαγγελματική Αποκατάσταση και ο ρόλος των Κοινωνικών Συνεταιρισμών

Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.).

Σωτήρης Κουπίδης

15.45 – 17.00

Προβολή ταινίας «Τα κακώς κείμενα».

Δημιουργία των μελών της Μονάδας Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης του ΚΚΨΥ Βύρωνα Καισαριανής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου. Θα ακολουθήσει συζήτηση.

Παρουσίαση: **Βασιλική Λευκαδίτη, Ράνια Πλυτζανοπούλου**

Συζήτηση- Σχολιασμός: **Ηλίας Βλάχος, Λάμπρος Γιώτης, Παναγιώτης Φερεντίνος**

Τετάρτη 6 Νοεμβρίου 2019

09.30 – 11.00	Εργαστήριο 1: Μοντέλο ανάκαμψης και Ομότιμοι Θεραπευτές - Recovery and Peer Support Work (Marit Borg, Audun Pedersen, Μιχάλης Λάβδας)	Εργαστήριο 2: Σύγχρονες Οικογενειακές Προσεγγίσεις και Ανοιχτός Διάλογος (Μαρίνα Οικονόμου, Αλεξάνδρα Πάλλη, Μαρίνα Σκουρτέλη, Δημήτρης Γαλάνης, Νικολέττα Κώνστα, Κατερίνα Καϊσιδίου)	Εργαστήριο 3: Θεσμική Ψυχοδυναμική Εποπτεία - (Στέλιος Στυλιανίδης, Κλήμης Ναυρίδης)	Εργαστήριο 4: Ανθρώπινα Δικαιώματα, ενεργός συμμετοχή και Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση Human rights, engagement and Psychosocial Rehabilitation (Gabriele Rocca, Παναγιώτης Χονδρός, Αιμιλία Πανάγου)
11.00 – 11.20	Διάλειμμα για Καφέ			
11.20 – 12.50	Εργαστήριο 1: Μοντέλο ανάκαμψης και Ομότιμοι Θεραπευτές - Recovery and Peer Support Work (Marit Borg, Audun Pedersen, Μιχάλης Λάβδας) [ENG]	Εργαστήριο 2: Σύγχρονες Οικογενειακές Προσεγγίσεις και Ανοιχτός Διάλογος (Μαρίνα Οικονόμου, Αλεξάνδρα Πάλλη, Μαρίνα Σκουρτέλη, Δημήτρης Γαλάνης, Νικολέττα Κώνστα, Κατερίνα Καϊσιδίου) [ΕΛΛ]	Εργαστήριο 3: Θεσμική Ψυχοδυναμική Εποπτεία - (Στέλιος Στυλιανίδης, Κλήμης Ναυρίδης) [ΕΛΛ]	Εργαστήριο 4: Ανθρώπινα Δικαιώματα και Αποϊδρυματοποίηση Human rights and Deinstitutionalization (Gabriele Rocca, Παναγιώτης Χονδρός, Αιμιλία Πανάγου) [ENG]
12.50 – 13.30				
13.30 – 15.00	European Board Meeting			

WORLD
ASSOCIATION
FOR PSYCHOSOCIAL
REHABILITATION
Greek Branch

Παράλληλες δράσεις

- Έκθεση φωτογραφίας: Δημιουργήματα από το Νοσοκομείο Ημέρας του Αιγινήτειου Νοσοκομείου (Τμήμα ασθενών με οριακή διαταραχή και ψύχωση).
- Έκθεση εικαστικών έργων από το Κέντρο Επαγγελματικής Προεργασίας (Κ.Ε.Π.) και Αποκατάστασης του Αιγινήτειου Νοσοκομείου.
- 45' | Έκθεση τέχνης ληπτών ψυχικής υγείας, Καλλιτεχνικό εργαστήρι Κέντρου Ημέρας Αγίας Παρασκευής ΕΠΑΨΥ (επιμέλεια έκθεσης από Αριάδνη Καναβάκη, εμπυχώτρια μέσω τέχνης και συντονίστρια του εργαστηρίου)
- Έκθεση έργων ζωγραφικής, αιογραφιών και προϊόντων καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας-χρυσοτυπίας των μελών- ασθενών του Σωματείου Ενάντια στην Προκατάληψη για τις Ψυχικές Διαταραχές «Η Αναγέννηση» και της Εταιρεία Ψυχικής Υγείας και Ιατρικής Ακριβείας της ΑμΚΕ «ΙΑΣΩΝ»
- Έκθεση φωτογραφικού υλικού από τις κοινωνικοθεραπευτικές δραστηριότητες του Νοσοκομείου Ημέρας του ΕΠΨΥ

International Experts from WAPR

Audun Pedersen, Senior adviser at Bergen Kommune, Leader of WAPR Norway

Gabriele Rocca, President Elect of WAPR

Marit Borg, Professor in Mental Health, University of South-Eastern Norway, Board Member of WAPR

Εισηγητές

Βλάχος Ηλίας: Ψυχίατρος, Διδάκτωρ Ψυχιατρικής, Πανεπιστημιακός Υπότροφος στην Α' Ψυχιατρική Κλινική- Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Γραμματέας στον Κλάδο της ΕΨΕ «Τέχνη και Ψυχιατρική»

Γαλάνης Δημήτρης: Κοινωνικός λειτουργός, Κέντρο Ημέρας Franco Basaglia, Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ΒΑ Κυκλάδων

Γιώτης Λάμπρος: Ψυχίατρος- Δραματοθεραπευτής, PhD.

Γκιωνάκης Νίκος: Ψυχολόγος, Επιστημονικά Υπεύθυνος Κέντρου Ημέρας ΒΑΒΕΛ

Θεοδορουλάκης Μενέλαος: Δρ. Κοινωνικής Πολιτικής, πρόεδρος Ομοσπονδίας Φορέων Ψυχικής Υγείας ΑΡΓΩ

Καϊσίδου Κατερίνα: Ψυχολόγος, Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας ΒΑ Κυκλάδων ΕΠΑΨΥ

Καναβάκη Αριάδνη: εμπυχώτρια μέσω τέχνης, συντονίστρια καλλιτεχνικού εργαστηρίου, Κέντρο Ημέρας Αγ. Παρασκευής ΕΠΑΨΥ

Κουπίδης Σωτήρης: πρόεδρος Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (ΠΟΚΟΙΣΠΕ)

Κόνστα Νικολέττα: Εργοθεραπεύτρια – οικογενειακή θεραπεύτρια, Κέντρο Ημέρας Franco Basaglia ΕΠΑΨΥ

Λάβδας Μιχάλης: Ψυχολόγος, γραμμ. ΔΣ ΕΠΑΨΥ

Λευκαδίτη Βασιλική: Εικαστικός, Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης ΚΚΨΥ Βύρωνα-Καισαριανής, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ- Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Μαδιανός Μιχάλης: Ομότιμος Καθηγητής Ψυχιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος της Παγκόσμιας Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (WAPR) 2006-2009 Λάβδας Μιχάλης

Μαυρέας Βένος: Καθ. Ψυχιατρικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ναυρίδης Κλήμης: Ψυχαναλυτής-ψυχοθεραπευτής - ομαδικός αναλυτής, Ομότιμος Καθηγητής Ψυχολογίας του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Νομίδου Κατερίνα: Δικηγόρος, Αντιπρόεδρος του ΣΟΦΨΥ Ν. Σερρών

Νομίδου Λένα: Πρώην Πρόεδρος ΠΟΣΟΨΥ, Πρόεδρος ΣΟΨΥ Σερρών

Οικονόμου Μαρίνα: Καθηγήτρια Ψυχιατρικής Α΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ- Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Board Member of WAPR και Πρόεδρος του Ελληνικού Κλάδου

Πάλλη Αλεξάνδρα: Ψυχολόγος PhD., Επιστημονική Συνεργάτης Ε.Π.Ι.Ψ.Υ, Γραμματέας του Ελληνικού Κλάδου της WAPR

Πανάγου Αιμιλία: Ψυχολόγος, Ειδική Επιστημονική Συνεργάτης του Συνηγού του Πολίτη

Παπαγεωργίου Χαράλαμπος: Καθηγητής Ψυχιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθυντής Α΄ Ψυχιατρικής Κλινικής - Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Πλουμπίδης Δημήτρης: Ομότιμος Καθηγητής Ψυχιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρείας

Πλυτζανοπούλου Ράνια: Εργοθεραπεύτρια, Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης ΚΚΨΥ Βύρωνα-Καισαριανής, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ- Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Σκουρτέλη Μαρίνα: Ψυχολόγος PhD., υπεύθυνη τμήματος ψυχοθεραπείας, Κέντρο Ημέρας Franco Basaglia ΕΠΑΨΥ

Στεφανής Νίκος: Καθηγητής Ψυχιατρικής, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ- Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αναπληρωτής Διευθυντής Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.

Στυλιανίδης Στέλιος: Ψυχίατρος-ψυχαναλυτής και ομαδικός αναλυτής, Καθ. Κοινωνικής Ψυχιατρικής, Τμήμα Ψυχολογίας Παντείου Παν., ιδρυτής ΕΠΑΨΥ

Φερεντίνος Παναγιώτης: Επ. Καθηγητής Ψυχιατρικής, Β΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ- Αττικό Νοσοκομείο

Χονδρός Παναγιώτης: Ψυχολόγος, MSc, Πρόεδρος ΕΠΑΨΥ-Γραμματέας Ομοσπονδίας Φορέων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και Ψυχικής Υγείας ΑΡΓΩ